ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

ΓΝΩΣΤΟΝ ὅτι ἡ στήλη αὐτὴ δὲν ἀσχολεῖται μὲ τὴν πολιτικήν. Αὐτὸ ποὺ θὰ γράψω δὲν ἔχει, λοιπόν, πολιτικὴ μυρωδιὰ πυρίτη. Ἁπλῶς, θὰ ἐκφράσω μὲ πικρίαν διὰ τὴν χαμηλὴν στάθμην τῆς θημοσιογραφίας, ἡ ὁποία θέλει νὰ ὑπηρετῆ τὸν κομματισμόν, μέχρι διαστρεβλώσεως τῆς ἀληθείας. Ἰδοὺ ποῖος πρόκειται. Τὴν περασμένη ἑβδομάδα διωρίσθη νέα διοίκησις εἰς τὴν Ἐργατικὴν Συνομοσπονδίαν καὶ ὁ γενικὸς της γραμματεὺς ἔκαμε κάποιες δηλώσεις, τὰς ὁποίας ἐτιτλοφόρησαν ὡς ἀκολούθως αἱ διαφόρων κομματικῶν ἀποχρώσεων ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες:

Μία ἐφημερὶς τοῦ Κέντρου: «Μὲ κεντρώας τάσεις ἡ πλειοψηφία τῆς νέας διορισθείσης διοικήσεως τῆς Γ.Σ.Ε.Ε.».

Μία ἐφημερὶς τῆς ΕΡΕ: «Ἡ νέα διοίκησις τῆς ΓΣΕΕ ἀρνεῖται νὰ καταδικάσῃ τὸν κομμουνισμόν».

Μία ἐφημερὶς τῆς ΕΔΑ: «Ἀποδοκιμάζονται οἱ διασπαστικὲς δηλώσεις τοῦ γεν. γραμματέως τῆς Γ.Σ.Ε.Ε.».

Καὶ μία ἐφημερίς, δεξιὰ μέν, ἀλλὰ ἀμερόληπτος: «Ὁ νέος γραμματεὺς τῆς Γ.Σ.Ε.Ε. ἀποκρούει συνύπαρξιν μὲ κομμουνιστάς».

Βγάλτε... συμπέρασμα! Καὶ ἂν μὲν ἐδημοσίευσαν ὅλαι αἱ ἐφημερίδες τὸ κείμενον τῶν δηλώσεων, θὰ μποροῦσε ὁ κάθε ἀναγνώστης,πηδῶντας τοὺς παραπλανητικοὺς τίτλους, νὰ βγάλῃ θικό του συμπέρασμα. Ἀλλά, κάθε ἐφημερίδα χειρουργεῖ τὰς εἰδήσεις, δηλαδὴ κάνει... πλαστικὲς ἐγχειρήσεις γιὰ νὰ ἐνισχύῃ τὴν πολιτικήν της, εἰς βάρος, φυσικά, τῆς ἀληθείας. Ντροπή!

□

ΗΤΡΙΠΟΛΙΣ διαμαρτύρεται διότι ὁ Τουρισμὸς ἔδωσεν ἐφέτος μόνον 25.000 διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ «Τριπολιτσιώτικου Πάσχα» ἀπὸ τὴν Περιφερειακὴν Λέσχην. Ἡ Λέσχη αὐτή, δι' ἀνακοινώσεώς της «ἐκφράζει τὴν λύπην της, διότι ἐφέτος δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν Πασχαλινήν της ψησταριάν, ἐκ τοῦ λόγου ὅτι δὲν ἐξησφαλίσθησαν αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν ὀργάνωσιν αὐτῆς οἰκονομικαὶ προϋποθέσεις». Σχετικῶς, ἡ τοπικὴ ἐφημερὶς «Ἀλήθεια» ἀναζητεῖ τὴν... ἀλήθειαν: Τί συμβαίνει, ἐρωτᾶ: Ἀδιαφορία, φθόνος, κομματικὸν πάθος;

Καὶ ἐγὼ ἐρωτῶ: Εἶναι ἐθιμὸν «Τριπολιτσιώτικο» πλέον, ποὺ πρέπει νά... δωρηθοῦν ἀρνιὰ ἀπὸ τὸν Τουρισμὸν καὶ σούβλες καί... κάρβουνα; Ἔχω περάσει Πάσχα ἀπὸ τὴν Τρίπολιν καὶ διατηρῶ ἀνάμνησιν αὐτοῦ ποὺ «ἦτο» τὸ Τριπολιτσιώτικο Πάσχα: Στὶς αὐλὲς τῶν σπιτιῶν ἔψηναν τὰ ἀρνιὰ καὶ ἦτο ἡ αὐλόπορτα ἀνοικτὴ διὰ πάντα Ξένον, ὄχι μόνον δυναμένου, ἀλλὰ καὶ προσκαλοῦμένου νὰ περάσῃ μέσα γιὰ μεζὲ καὶ ποτήρι. Τώρα, ὡς φαίνεται, χάνονται καὶ τὰ σπίτια μὲ τὴν αὐλή, ἀπὸ τὴν εἴσοδόλην τῆς μοντέρνας οἰκοδομικῆς.

□

ΜΕΤΩΠΟΝ... Ἀγρινίου: Ἰδοὺ πῶς ἐσχολιάσθη ἀπὸ τὴν ἀρπέφιλον «Δυτικὴν Στερεάν» τὸ ἀποτέλεσμα ποδοσφαιρικοῦ ἀγῶνος:

«Σὰν τὴν ἀγελάδα μὲ τὴν καρδάρα. Γεμίζει ἡ καρδάρα ὡραῖο ἀρωματικὸ γάλα καὶ στὸ τέλος ἡ ἀγελάδα δίνει μιὰ κλωτσιὰ καὶ τὸ σκορπάει!!

Ἡ ντροπὴ τοῦ 4—1 θὰ βαρύνῃ γιὰ δεκαετίες τοὺς ὤμους τῶν «σταυραετῶν». Μαύρη μουτζούρα ἀσβέστη στὴν ἱστορία τοῦ Παναιτωλικοῦ μας. Τὴν ἔκαμαν οἱ «δεντέρτες», τὰ «λεβεντόπαιδα», οἱ «ἄνδρες»!! Τὴν ἔκαμαν οἱ «Ρουμελιῶτες», τὰ «ἀγαπημένα μας παιδιά»!!

Ἔτσι εἶναι ὅταν παραχαϊδεύεται κανένας. Χάνει τὸ αἴσθημά του, χάνει τὴν ἀνθρωπιά του, χάνει τὸ φιλότιμό του. Γράφει στὰ παληά του τὰ παπούτσια, δόξα, τιμή, ὑπόληψη, ἱστορία, πατριωτισμό, ἑκατοντάδες χιλιάδες θαυμαστές του. Γράφει στὰ παληά του τὰ παπούτσια, ἕνα Συμβούλιο, ποὺ δὲν ξαναπέρασε γι' αὐτοὺς τέτοιο, τὸν προπονητή, τὸν ἴδιο του τὸν ἑαυτό..

4—1 !! Αἶσχος, ὄνειδος, μαχαιριὰ στὰ στήθια μας !!

Νὰ τοὺς εἰποῦμε νὰ τὰ ξεπλύνουν ὅλα αὐτά, στοὺς ἀγῶνες ποὺ ἀπομένουν;

Νὰ περμένουμε μ' αὐτὴν τὴν χιμαιρικὴ ἐλπίδα;

Ἂν ξυπνήσῃ ὁ ἀνδρισμός τους καὶ τὸ φιλότιμό τους, ἂν σκεφθοῦν καλὰ - καλὰ τὶς εὐθῦνες τους, κάτι μπορεῖ νὰ γίνῃ.

Τοὺς ἔμεινε ὅμως τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά;».

Διερωτῶμαι ἐὰν ἦτο χειροτέρα ἡ ὑποδοχὴ Σπαρτιατῶν πολεμιστῶν ἐπειτα ἀπὸ ἥτταν;

□

ΣΧΕΤΙΚΩΣ μὲ τὸν σεισμὸν ποὺ ἔπληξεν ἰδιαιτέρως τὴν Μεγαλόπολιν, διαβάζω τὰ ἑξῆς εἰς ἐφημερίδα τῆς περιφερείας:

«Ἡ καταστροφὴ ὀφείλεται εἰς τὰ ἑξῆς αἴτια:

1. Ὅτι τὸ ὑπέδαφος τοῦ λεκανοπεδίου — ὅπου καὶ ἡ ἔκτασις τῶν λιγνιτικῶν κοιτασμάτων τῆς περιοχῆς, περὶ ὧν αἱ μελέται ἀξιοποιήσεως — εἶναι καὶ ἐκ τοῦ λόγου τοῦτου χαλαρόν, ὑποκείμενον εἰς γεωλογικὰς ἀναστατώσεις. Σημειοῦται προσθέτως, ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη προέρχεται συνεπείᾳ προϊστορικῶν προσχώσεων, δοθέντος ὅτι κατὰ γενομένας παλαιοντολογικὰς ἐρεύνας ἀνευρέθησαν πειστήρια ἀπολιθωμένης πανίδος, ὡς καὶ ὀστᾶ ἐλεφάντων.

2. Ὅτι αἱ καταρρεύσασαι οἰκίαι, παλαιαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον — 80 - 90 ἐτῶν — εἶχον κτισθῆ μὲ τὴν χρῆσιν ἐντελῶς ἀκαταλλήλου δομικοῦ ὑλικοῦ (πέτρες ποταμοῦ, τελείως γεγλυμέναι καὶ λεῖαι) χωρὶς τὴν ἀνάλογον συνδετικὴν δομικὴν ὕλην ἀσβέστου ἢ προστατευτικῶν (ξυλίνων ἐστῶ) διαζωμάτων. Αἱ στέγαι ἐστηρίζοντο εἰς ὁριζόντια δοκάρια ἢ καὶ ἄνευ αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον χωρὶς προστατευτικὴν ὀροφὴν (ξύλινο ταβάνι)».

Λοιπόν, τί... λέγαμε;

□

ΣΤΙΣ... Ἰτιὲς τοποθετεῖ τὴν ἑταιρία Ἀχαΐα - Κλάους τὸ θελτίον τοῦ Ἑλληνο — βραζιλιανοῦ συνδέσμου. Δημοσιεύει καὶ φωτογραφίαν: «Αἱ ἐγκαταστάσεις τῆς ἑταιρίας στίς... γραφικὲς Ἰτιές». Δὲν εἶναι καὶ σπουδαῖο. Φθάνει ποὺ τὰ κρασιὰ τῆς Ἀχαΐας τὰ πίνουν καὶ οἱ Βραζιλιάνοι κι' ἂς μὴν ξέρουν τὴν ἀκριβῆ ὀνομασία τῆς θέσεως παραγωγῆς των.

□

ΤΟ ΑΙΓΙΟΝ διαμαρτύρεται καὶ αὐτό, διότι ὁ Τουρισμὸς δίδει μόνον 30.000 δραχμὰς διὰ τὰ ἐφετεινὰ «ἀνθεστήρια». Τοπικὴ ἐφημερὶς γράφει ὅτι «ἡ εὐθύνη γι' αὐτὴ τὴν «χρηματοδότησιν ἐλεημοσύνης ποὺ ντροπιάζει τὴν πόλιν ὁλόκληρη βαρύνει ὅλους τοὺς πολιτικοὺς ἐκπροσώπους τῆς περιοχῆς μας».

Δὲν ξέρω διατὶ ὁ Τουρισμὸς δὲν ἔδωσε περισσότερα —οὔτε πόσα ὤφειλε νὰ δώσῃ. Καὶ πιὸ πολὺ δὲν ξέρω γιατὶ ἡ ἑορτὴ ὀνομάζεται ἀνθεστήρια καὶ ὄχι ...χαρτεστήρια, δοθέντος ὅτι τὰ λουλούδια τῶν ἀρμάτων εἶναι χάρτινα.

Ο ΣΥΜΠΟΛΙΤΗΣ

ΖΗΤΩ Η ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Καθῆκον κάθε ἐργαζομένου εἶναι νὰ πειθαρχήσῃ στὴν 24ωρη ἀπεργία τῆς Πρωτομαγιᾶς καὶ νὰ δώσῃ τὸ παρὸν στὴν συγκέντρωση ποὺ θὰ πραγματοποιηθῆ

ΣΤΙΣ 10 ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΤΟ ΠΡΩΙ
ΣΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΜΑΣ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΠΑΡΙΖΙΑΝΑ
Ἡ γιορτὴ τῶν λουλουδιῶν
μὲ τὴν ὀρχήστρα μας
ΤΗΛ. 94—02

ἀπόψε
LIDO
ὀρχήστρα Ἀποστολίδη — τραγούδι Γιάννης Πουλῆς

ΛΕΣΧΗ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΚΑΤΟΙΚΙΩΝ
ΙΤΙΕΣ ΠΑΤΡΩΝ
Πρωτομαγιὰ στὴν καταπράσινη Λέσχη μας μὲ ἀρνιὰ ψητά, κοκκορέτσια, σπληνάντερο καὶ κρασιὰ ἀγνά. Μπύρα φιάλη
ΧΡΙΣΤΟΣ ΜΠΑΡΟΥΝΗΣ

ASTERIA
ΠΑΡΑΛΙΑ ΠΡΟΑΣΤΙΟΥ
ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ ΣΤ' ASTERIA
Θὰ περάσετε εὐχάριστο τριήμερο
Μὲ τὴν βεντέττα τοῦ τραγουδιοῦ
ΝΤΟΡΑ ΜΑΥΡΑΚΗ
Ὀρχήστρα LOBARDI — Τραγούδι ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΙΑΤΗΣ
Ἐκτὸς τῆς γνωστῆς σας κουζίνας θὰ σερβίρωμεν ἀρνιὰ σούβλας καὶ κοκκορέτσι
ΤΗΛΕΦ. 64 — 62

ΚΡΕΜΑΝΤΑΛΑ
Ἡ Πρωτομαγιά σας σὲ καταπράσινο περιβάλλον μὲ τὴν ὀρχήστρα
Ν. ΣΤΟΛΛΑ
ΤΗΛΕΦ. 55 — 59

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Γ. ΚΟΥΚΟΣ
ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ — ΟΥΡΟΛΟΓΟΣ
ΔΙΔΑΚΤΩΡ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
Δέχεται Κορίνθου 280 καὶ Γούναρη
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 31—84, ΠΑΤΡΑΙ

ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΠΑΤΡΩΝ
«ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ»
ΣΑΒΒΑΤΟΝ 1 ΜΑΪΟΥ 1965
ΩΡΑ 9.30 Μ. Μ.
ΕΙΣ ΤΟ «ΛΙΝΤΟ»
ΜΕ ΤΗΝ
ΣΟΥΛΗ ΣΑΜΠΑΧ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗ
ΛΟΥΛΟΥΔΕΝΙΟΣ ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ
Πληροφορίαι καὶ δηλώσεις εἰς τὰ ἐντευκτήρια, τηλ. 43—56, 8—10 μ. μ. καὶ 70—108 τὰς ἐργασίμους ὥρας

Η ΜΕΓΑΛΕΙΤΕΡΑ ΕΚΘΕΣΙΣ Ἐπίπλων
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΠ. ΓΚΙΤΣΗ

ΟΔΟΣ ΒΓ' ΑΡΙΘ. 16 (Παλαιὸν Τέρμα Ἁγ. Ἰωάννου Πραΐσικ)
(Κτίριον Τοφάλου) ΤΗΛΕΦ. 21-370
Ἐργοστασίου "ΜΗΧΑΝΟΞΥΛΟΥΡΓΙΚΗ" Τέρμα Τέρψης
ΣΑΛΟΝΙΑ-ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΑΙ
ΚΡΕΒΒΑΤΟΚΑΜΑΡΑΙ
ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ ΟΙΚΙΩΝ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
Ἄνευ προκαταβολῆς
Μὲ μηνιαίας δόσεις

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΛΕΚΟΥ ΜΑΡΑΣΛΗ: «Ἡ ὑγιεινὴ τῆς ἐγκύου»

Ἕνα φῶς μέσα στὸ σκοτάδι εἶναι τὸ βιβλίο τοῦ κ. Μαρασλῆ. Μέσα στὴν ἀδιαφορία γιὰ τὴν θημιουργικὴ Ἐπιστήμη, μέσα στὴν περιφρόνηση κάθε θεωρητικῆς προσπάθειας, ὁ κ.Μαρασλῆς ἐκοπίασε καὶ τόλμησε νὰ φανεῖ ἀλλοιώτικος: Νὰ παρουσιάσει ἕνα ἔργο, ἕνα ἔργο σὰν αὐτὰ ποὺ μετριῶνται στὰ δάκτυλα μέσα σὲ δεκάδες χρόνια στὴ πόλη μας. Ἡ ὑγιεινὴ τῆς ἐγκύου, ἂν καὶ μικρό, εἶναι ἕνα πλῆρες ἔργο, θγαλμένο ἀπὸ εἰδικὲς μελέτες καὶ γραμμένο μὲ γλαφυρὸ τρόπο, ἔτσι ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ διαβάζεται εὔκολα καὶ μὲ ὠφέλεια ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸν ἁπλὸ καὶ ἀμόρφωτο λαὸ χωρὶς νὰ χάνει τὴν ἐπιστημονικὴ του γνησιότητα. Τὰ πιὸ δύσκολα ἐπιστημονικὰ νοήματα, τὶς πιὸ στριφνὲς ἔννοιες ὁ κ. Μαρασλῆς μὲ κόπο καὶ μὲ ἔμπνευση μπόρεσε καὶ τὶς ἔκανε προσιτὲς στὸν καθένα. Κάθε ἕνας ποὺ θὰ διθάση τὸ βιβλίο του θὰ συνεπαρθεῖ ἀπὸ αὐτό, αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀκόμη προσόν του καὶ θὰ μάθει χωρὶς κόπο ὅλες τὶς χρήσιμες γνώσεις ποὺ σχετίζονται μὲ τὸ θέμα του. Εἶναι ἕνα βιβλίο ποὺ ἔλειπε τελείως ἀπαραίτητο γιὰ τὶς ἔγκυες γυναῖκες καὶ γιὰ ὅσους ἔχουν τὴ φροντίδα τους καὶ τὸ χαιρετίζουμε σὰν ἐλπιδοφόρα προσπάθεια τῆς ἐπιστήμης στὴν πόλη μας καὶ σὰν ἀρχὴ νέας ἐποχῆς γιὰ τὴν πνευματικὰ ἀποξενωμένη περιοχή μας. Μόνο ποὺ ἔχουμε νὰ τοῦ παρατηρήσουμε πὼς θἄπρεπε νάναι πιὸ πολὺ πειθαρχημένη καὶ συνεπὴς στὴ γραμματικὴ τῆς δημοτικῆς ἡ γλώσσα του, γιὰ νάναι ὄχι μόνο μιὰ σημαντικὴ ἐπιστημονικὴ προσφορὰ τὸ ἔργο του, ἀλλὰ καὶ μιὰ πνευματικὴ κατάκτηση ποὺ θὰ μένει παράδειγμα γιὰ τοὺς σύγχρονους καὶ καύχημα γιὰ τοὺς κατοπινούς.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΙΤΣΑΣ

Ἡ κίνησις τῆς ἀνεργίας

Ἀνεφέρθησαν χθὲς ἀρμοδίως 16 προσλήψεις ἀνέργων καὶ 11 ἀπολύσεις ἐργαζομένων.

GENEVIEVE FOSTER 1809 · 1865
Τὸν καιρὸ τοῦ ΑΒΡΑΑΜ ΛΙΝΚΟΛΝ

Ζον

Μ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ γύρισε ὁ Μπολίβαρ πίσω στὴ Βενεζουέλα χώρα ὅπου μονάχα μερικοὶ νέοι πλουσίων οἰκογενειῶν μιλούσανε γιὰ ἐθνικὲς ἐλευθερίες κι' ἀτομικὰ δικαιώματα κι ὅπου ὅλοι σχεδὸν οἱ ἄλλοι, ἐρυθρόδερμοι, νέγροι καὶ μιγάδες, δὲν εἴχανε ποτὲ ἀκούσει τέτοια λόγια. Ἐκεῖ, οἱ πιὸ ἡλικιωμένοι Ἱσπανοί, πιστεύανε ἀκόμη αὐτὸ ποὺ εἶχανε μάθει νὰ πιστεύουν— ὅτι δηλαδὴ «ὕστερα ἀπὸ τὸ Θεό, πρέπει νὰ τιμοῦν τὸν Βασιλιά». Ἀλλὰ τὸ πιὸ περίεργο εἶναι, πὼς ὁ ἀγώνας γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἄρχισε ἀκριβῶς ἔτσι— μὲ ζωηρὲς ἐκδηλώσεις ἀφοσίωσης στὸν Ἱσπανὸ Βασιλέα!

Καὶ νὰ πῶς: Ἕνα χρόνο σχεδὸν μετὰ τὴν ἐπάνοδο τοῦ Μπολίβαρ στὴν πατρίδα του, εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Εὐρώπη ἀνεστάτωσαν τὸ Καρακάς. Ὁ Ναπολέων εἶχε μπεῖ στὴν Ἱσπανία κι' ἀφοῦ ὑποχρέωσε τὸν γέρο—βασιλιὰ Κάρολο Δ' νὰ παραιτηθῆ στ' ὄνομα τοῦ γιοῦ του, Φερδινάνδου Ζ', ὕστερα ξεγέλασε κι' αὐτόν, κι' ἀνέβασε στὸν ἱσπανικὸ θρόνο τὸν Ἰωσὴφ Βοναπάρτη, ἕνα ἀπ' τ' ἀδέλφια του. Ἐξ αἰτίας τῆς προσβολῆς αὐτῆς ἐπικρατοῦσε ἐπαναστατικὴ κατάσταση στὴν Ἱσπανία· ὁ Ἰωσὴφ εἶχε ὑποχρεωθεῖ νὰ φύγει, καὶ μία Χούντα— δηλαδὴ ἕνα προσωρινὸ ἐθνικὸ συμβούλιο— διοικοῦσε τὴ χώρα μέχρι νὰ γυρίσει ὁ νόμιμος βασιλιάς. Ἡ ἴδια ἐξέγερση σημειώθηκε καὶ στὶς ἀποικίες. Μὲ ἀγανάκτηση διεθήλωνε ὁ πληθυσμὸς στὶς διάφορες συγκεντρώσεις τὴν ἐχθρα του γιὰ τὸν «ἀτύραννο», τὸν Ναπολέοντα, κι' ἔστελνε στὸν Φερδινάνδο ψηφίσματα πίστης κι ἀγάπης. Ἔτσι περάσανε κάμποσοι μῆνες στὴν ἀποικία, ὥσπου μιὰ μέρα ἦρθαν ἄλλες εἰδήσεις. Ὁ Ναπολέων εἶχε πνίξει τὴν ἐξέγερση στὴν Ἱσπανία, εἶχε θιαλύσει τὴν Χούντα κι εἶχε πάλι ἀνεβάσει στὸ θρόνο τὸν ἀδελφό του τὸν Ἰωσήφ. Τότε, τὰ πιὸ προοδευτικὰ στοιχεῖα καὶ ἡ ζωηρότερη μερίδα τῆς νεολαίας τοῦ Καρακάς— ποὺ στὸ βάθος τῆς ψυχῆς τους λίγη ὑπόληψη εἶχανε καὶ γιὰ τὸν Φερδινάνδο— ρίξανε τὸ σύνθημα τῆς ἀνεξαρτησίας— —γιατί, ὅπως διεκήρυξαν, «ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει πιὰ Ἱσπανικὴ κυβέρνηση, ἡ Βενεζουέλα εἶναι ἐλεύθερη». Μὲ τὴν πρώτη εὐκαιρία πιάσανε τὸν Ἱσπανὸ κυβερνήτη καὶ τὸν πέταξαν σ' ἕνα καράβι στέλνοντάς τον πίσω στὴν Ἱσπανία. Ὕστερα σχημάτισαν μιὰ δική τους Χούντα, γιὰ νὰ κάνει νόμους καὶ νὰ διοικήσει τὸν τόπο. Αὐτὴ ἡ μέρα ἦταν ἡ Μεγάλη Πέμπτη τοῦ 1810. Ἱστορικὴ καὶ μεγάλη μέρα γιὰ τὴ Βενεζουέλα.

Ο πρῶτος ἀμερικανὸς πολυεκατομμυριοῦχος. Εἰρηνόφιλοι καὶ φιλοπόλεμοι στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες

Τὸ 1809 ἡ Νέα Ὑόρκη ἦταν μιὰ πόλη μὲ 60.000 κατοίκους, ἀλλὰ μ' ὅλο ποὺ ἀδιάκοπα μεγαλωνε, κανένας δὲν πίστευε πὼς μποροῦσε νὰ γίνει πιὸ μεγάλη κι' ἀπ' τὴ Φιλαδέλφεια, —κανένας ἐκτὸς ἀπὸ τὸν μεγαλύτερο ἐπιχειρηματία καὶ κτηματία τῆς ἐποχῆς, ποὺ εἶχε τὰ μισὰ οἰκοπεδα τῆς Νέας Ὑόρκης δικά του, τὸν κύριο Τζὼν Τζέϊκομπ Ἄστορ.

Ὁ Ἄστορ εἶχε φθάσει στὴν Ἀμερικὴ φτωχόπαιδο μὲ ἄλλους μετανάστες, κι' εἶχε ἀρχίσει τὴ ζωή του σὰν γουνάς. Φορτωνόταν ἕνα σακκὶ μὲ φιλικὰ στὴν πλάτη, ξεκινοῦσε κάνε καλοκαίρι γιὰ τὰ ἐνδιάμεσα χωριὰ ὅπου μοσχοπούλαγε τὸ ἐμπόρευμά του παίρνοντας ἀπὸ τοὺς ἁπλοϊκοὺς ἐρυθροδέρμους, ἀντὶ γιὰ χρήματα ποὺ δὲν τὰ ξέρανε καὶ δὲν τὰ εἶχανε, γουναρικὰ μεγάλης ἀξίας. Ὕστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια, ἡ μεγαλύτερη ἑταιρία γουναρικῶν ἦτανε δική του. Τώρα, ἄλλοι πολλοὶ δουλεύανε γιὰ λογαριασμό του. Ἐπαιρνανε μὲ ἀνταλλαγὴ τὰ γουναρικὰ τῶν Ἰνδιάνων κυνηγῶν καὶ τοὺς ἔδιναν μερικοὺς σουγιάδες ἢ καθρέφτες, τίποτα χάντρες, ἢ καὶ λίγη μπαρουτόσχονη. Ὁ Ἄστορ ἔστελνε αὐτὰ τὰ γουναρικὰ μὲ δικά του καράβια σ' ἄλλες χῶρες κι' ὁ ἴδιος πάλι ἔφερνε ἀπὸ κεῖ ἄλλα, ντόπια προϊόντα. Εἶχε λοιπὸν ἐξαπλώσει πολὺ τὶς δουλειές του καί, τολμηρὸς κι ἄξιος καθὼς ἦταν, πέτυχε νὰ κερδίσῃ πάρα πολλὰ χρήματα ἀπὸ περιστάσεις ποὺ γιὰ ὅλους τοὺς ἄλλους ἦτανε καταστροφικές! Σὰν παράδειγμα ἀναφέρεται πὼς ἕνα ἀπὸ τὰ καράβια του, παραβαίνοντας μὲ τρόπο τὸν νόμο τοῦ Τζέφφερσον, ποὺ σημειώσαμε σὲ προηγούμενο κεφάλαιο, τοῦ ἔδωσε σ' ἕνα του ταξίδι τὸ ἀπίστευτο γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη κέρδος τῶν 200.000 δολλαρίων! Τώρα λοιπόν, μὲ τὴν κατάργηση τοῦ νόμου ποὺ ἀπαγόρευε στὰ Ἀμερικανικὰ πλοῖα τὸ ἐμπόριο μὲ τὸ ἐξωτερικό, φαντάζεται ὁ καθένας πόσα θὰ κέρδιζε ὁ κύριος Ἄστορ.

Γιὰ ὅσους ὅμως εἶχανε ἐμπορικὲς δουλειές, μόνο μὲ τὴν Ἀγγλία ἢ μὲ τὴ Γαλλία, οἱ δυσκολίες ἦτανε πάντοτε μεγάλες, γιατὶ ἡ ἀμερικανικὴ κυβέρνηση εἶχε ξαναδώσει τὴν ἄδεια στοὺς ὑπηκόους της νὰ ἐμπορευθοῦν μὲ τὶς ἄλλες χῶρες, ἀλλὰ τὸ ἐμπόριό μὲ τὴ Γαλλία καὶ τὴν Ἀγγλία ἐξακολουθοῦσε νὰ εἶναι αὐστηρὰ ἀπαγορευμένο. Ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ γραφεῖα ἦταν κι ἡ φίρμα τῆς Νέας Ὑόρκης Ἀδελφοὶ Ἔρβινγκ, εἰσαγωγεῖς ποὺ φέρνανε σιδερικὰ καὶ μηχανὲς ἀπὸ τὴν Ἀγγλία. Ἀνήσυχοι γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῆς ἀναστάτωσης, οἱ Ἔρβινγκ στείλανε τὸν χειμώνα τοῦ 1811 τὸν μικρότερο ἀπ' αὐτοὺς νὰ πάει στὴν πρωτεύουσα νὰ μάθει τί ἀποφάσιζε τώρα ὁ καινούργιος πρόεδρος Τζέϊμς Μάντισον. Ὁ Οὐάσιγκτον Ἔρβινγκ μπορεῖ νὰ ἦταν νέος μὰ εἶχε κιόλας κάνει ὄνομα σὰν καλὸς συγγραφέας. Εἶχε γράψει μὲ τὸ ψευδώνυμο «Νίκερμπόκερ» μιὰ ἱστορία τῆς Νέας Ὑόρκης. Κοσμικὸς κύριος, χαριτωμένος ἄνθρωπος, ὁ Οὐάσιγκτον Ἔρβινγκ δὲν δυσκολεύτηκε νὰ μπεῖ ἀμέσως στὸν κύκλο τῶν φίλων τοῦ Προέδρου Μάντισον. Ὁ πρόεδρος θρισκότανε αὐτὸν τὸν καιρὸ σὲ μεγάλη ἀμηχανία. Εἰρηνόφιλος ἄνθρωπος, ἀντιμετώπιζε τὴν κήρυξη τοῦ πολέμου ἀλλὰ καὶ δίσταζε νὰ τὸ κάνει, γιατὶ ἤξερε πὼς ἡ πατρίδα του ἦτανε θιχασμένη στὸ ζήτημα αὐτὸ σὲ δύο ἀντίθετες μερίδες.

Ὁ Οὐάσιγκτον Ἔρβινγκ ἔπιασε σχέσεις καὶ φιλίες μὲ πρόσωπα κι' ἀπ' τὶς δυὸ πλευρές, κι ἄκουσε μὲ προσοχὴ καὶ τὶς δυὸ ἀπόψεις. «Νὰ κοιτάζομε τὴ δουλειά μας καὶ νὰ σταθοῦμε ἔξω ἀπὸ τὸν πόλεμο», λέγανε οἱ νοικοκυραῖοι τῶν βορειοανατολικῶν ἐπαρχιῶν. «Θυσιάζεται τὸ ἐξωτερικό μας ἐμπόριο καὶ προσβάλλεται ἡ τιμή μας, πρέπει νὰ θγοῦμε στὸν πόλεμο», φωνάζανε οἱ ἡγέτες τῶν νοτιοδυτικῶν περιφερειῶν. «Εἶσαστε φοβητσάρηδες», λέγανε στοὺς πρώτους. «Κι ἐσεῖς εἴσαστε αἱμοβόροι σὰν γεράκια, εἴσαστε τάγερφάκια τοῦ «πολέμου», τοὺς ἀπαντοῦσαν οἱ ἄλλοι. Γεράκια τοῦ πολέμου τοὺς ἔμεινε τὸ παρατσούκλι, σ' ὅσους θέλανε τὸν πόλεμο. Σὲ λίγο, στὴ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων φάνηκε κι' ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος ποὺ ζητοῦσε τὴν κήρυξη τοῦ πολέμου κατὰ τῆς Ἀγγλίας. Ἦταν ὁ Τζὼν Καλχοὺν ἀπὸ τὴ Βόρειο Καρολίνα κι' ὁ Χένρυ Κλέϋ ἀπὸ τὸ Κεντάκυ. Τὸ κόμμα τοῦ πολέμου ὡστόσο δυνάμωνε. Ὁ Ἔρβινγκ εἶδε καὶ μελέτησε αὐτὴ τὴν κατάσταση καὶ γύρισε πίσω στὴ Νέα Ὑόρκη ὅπου ἡ οἰκονομικὴ κρίση γινότανε ὁλόένα πιὸ αἰσθητὴ ἐξ αἰτίας τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ ἐμπορίου μὲ τὴν Ἀγγλία καὶ τὴ Γαλλία. Οἱ ἀποθῆκες ἦταν ἀδειανές. Μηχανὲς κι ἐργαλεῖα, διάφορα σκεύη καὶ ὑλικά, ἀκόμη καὶ εἴδη πρώτης ἀνάγκης —ὅλ' αὐτά, τὰ φέρνανε τότε οἱ Ἀμερικανοὶ ἀπὸ τὴν Εὐρώπη. Ὕστερα, οἱ Ἄγγλοι ἔμποροι εἶχαν ἐπωφεληθεῖ ἀπ' τὴν κατάσταση γιὰ νὰ πιάσουν τὴν πελατεία τῶν Ἀμερικανῶν στ' ἄλλα μέρη ὅπου σύμφωνα μὲ τὸ νόμο δὲν πηγαίνανε πιὰ τὰ καράβια τους.

Κι' ὅμως ὁ κύριος Ἄστορ δὲν φαινότανε νὰ πολυσκοτίζεται γι' αὐτὲς τὶς «φιλοδουλειές». Ἀπὸ καιρὸ εἶχε στρέψει τὴν προσοχή του ἀλλοῦ. Δὲν τὸν ἀπασχολοῦσε πιὰ ἡ πλευρὰ πρὸς τὸν Ἀτλαντικό. Τώρα κοίταζε πρὸς τὴν ἄλλη πλευρά, τὸν Εἰρηνικὸ Ὠκεανό. Τὸ ἐμπόριο μὲ τοὺς Κινέζους τοῦ ἔδινε ἀμύθητα κέρδη. Καὶ γιὰ νὰ συντομέψει κάπως τὴν ἀπόσταση ποὺ χωρίζει τὴ Νέα Ὑόρκη ἀπ' τὴν Κίνα, ὁ Ἄστορ ἵδρυσε ψηλὰ στὶς ἀμερικανικὲς ἀκτὲς τοῦ Εἰρηνικοῦ, στὶς ἐκβολὲς τοῦ ποταμοῦ Κολούμπια, ἕνα ἐμπορικὸ πρακτορεῖο.

Χάρη στὴν τολμηρὴ πρωτοβουλία αὐτοῦ τοῦ δυναμικοῦ καὶ δημιουργικοῦ ἀνθρώπου μπορέσανε ἀργότερα οἱ Ἡνωμένες Πολιτεῖες νὰ διεκδικήσουν καὶ νὰ προσαρτήσουν μιὰ ὁλάκερη χώρα ποὺ εἶναι σήμερα γνωστὴ σὰν Πολιτεία τοῦ Ὀρεγκον. Στὴ θέση τοῦ ἐμπορικοῦ σταθμοῦ ποὺ εἶχε ἱδρύσει ὁ Ἄστορ ὑπάρχει μιὰ μεγάλη πόλη—ἡ Ἀστόρια, ὅπως ὀν